

Bujanovac - transparentnost lokalne samouprave - LTI 2015/2016 - analiza i preporuke

---

Transparentnost Srbija

oktobar 2016

Sadržaj

Uvodne napomene	3
O projektu.....	3
Ocena i rangiranja u LTI 2015	3
Metodologija LTI.....	3
LTI 2016/2017.....	5
Primenjena metodologija.....	5
Skupština	6
Budžet.....	8
JLS i građani	10
Slobodan pristup informacijama	13
Javne nabavke	13
Informator o radu.....	14
Javna preduzeća i javne ustanove	16
Javne rasprave i javni konkursi	18
Ostali indikatori	20
Indikatori ocenjeni sa 0 i preporuke za aktivnosti koje bi rezultirale povećanjem transparentnosti i pozitivnom ocenom za navedene indikatore	22

Uvodne napomene

O projektu

Analiza i preporuke predstavljeni u ovom dokumentu izrađeni su u okviru projekta "Povećanje transparentnosti u radu vlasti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu" (**Raising transparency in the work of public authorities in six municipalities in Raska and Pcinja districts**) koji je podržala Misija OEBS-a u Srbiji¹.

Ocena i rangiranja u LTI 2015

Transparentost Srbija sprovedla je tokom 2015. godine istraživanje, ocenjivanje i rangiranje svih gradova, opština i gradskih opština u Srbiji na osnovu kriterijuma transparentnosti, određenih putem 87 indikatora. Konačne ocene, odnosno indeksi, su teoretski mogli da budu u rasponu od 0 do 100, a u praksi su između 11, što je najniža ocena koju su imale dve opštine i 74. Opština Bujanovac imala je indeks 47 i delila je 41. mesto. To je iznad proseka cele Srbije (prosečna ocena gradova i opština bila je 40), ali je indeks nizak i postoji ogroman prostor za njegovo poboljšanje.

Metodologija LTI

Indeks transparentnosti lokalne samouprave je kreirala organizacija Transparentnost Srbija, koja se već duže od decenije bavi različitim aspektima transparentnosti lokalne samouprave. U radu TS je uočeno da ne postoji sveobuhvatno istraživanje koje bi se odnosilo na ovu temu te je na tragu iskustava sa sličnim istraživanjima ogranaka Transparency International u Slovačkoj i Bosni i Hercegovini i organizacije GONG u Hrvatskoj osmišljeno istraživanje i rangiranje na osnovu indeksa lokalne transparentnosti.

Indeks transparentnosti LTI se izračunava kao zbir poena dobijenih na osnovu odgovora na indikatorska pitanja i kreće se u rasponu od 0 do 100. Postoji 87 indikatora (indikatorskih pitanja), pri čemu negativan odgovor donosi 0 bodova, a pozitivan 1 ili 2. Naime, pitanja koja se odnose na najvažnije indikatore transparentnosti (osnovni indikatori), njih 13, donose 2 poena za pozitivan odgovor (0 za negativan), dok preostalih 74 donose 1 ili 0 bodova. Odgovori na indikatorska pitanja su prikupljeni pregledanjem zvaničnih internet prezentacija gradova, opština i gradskih opština, direktnim uvidom, odnosno posetom svim mestima obuhvaćenim istraživanjem, pribavljanjem odgovora od JLS na osnovu zahteva za sloboden pristup informacijama i pribavljanjem podataka od drugih organa (Poverenik za informacije od javnog značaja, Agencija za borbu protiv korupcije i sl.).

Kako se ne bi desilo da je istraživačima koji su pregledali internet sajtove JLS promakao neki podatak, te da pojedine JLS ne bi bile uskraćene i lošije ocenjene, svima su upućeni dopisi u kojima je pobrojano koje informacije nismo uspeli da pronađemo na sajtovima, sa molbom da nam, ukoliko

¹ Stavovi izrečeni u analizi pripadaju isključivo Transparentnosti Srbija i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Misije OEBS-a u Srbiji.

postoje, pošalju adresu ili ukažu gde se informacije mogu pronaći. Na ove dopise su odgovorile 74 JLS, među kojima je bio i Bujanovac.

Sajtovi JLS koje su odgovorile na dopis su ponovo pregledani, provereni su podaci iz odgovora. Na taj način značajan broj JLS je popravio svoju ocenu, posebno zahvaljujući činjenici da je određenibroj JLS dopise iskoristio kako bi pojedine dokumente,koji su već postojali, dodao na svoju internet prezentaciju.

Što se tiče prikupljanja podataka po zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja, od 168 JLS (uključujući tu i gradske opštine) njih 17 nije odgovorilo (odnosno TS nije dobila odgovore) na zahteve. Nakon što smo zahteve ponovili, stigao je odgovor od 11 opština, tako da je njih šest dobilo ocenu 0 za sve indikatore za koje je tražena informacija na ovaj način, iako je moguće da je stanje u praksi drugačije. Treba napomenuti, da u odgovorima na neke zahteve pojedine JLS nisu dostavljale dokumente, već su iznosile tvrdnje. TS je, s obzirom da je reč o prvom ocenjivanju i rangiranju ove vrste, poklonila veru ovim opštinskim i pozitivno ocenjivala te indikatore. TS je istovremeno pozvala lokalne medije, NVO i javnostda ukažu na slučajeve gde su eventualno date pozitivne ocene za indikatore koji u stvarnosti nisu ispunjeni.

Svi prikupljeni podaci su analizirani, indikatorske ocene unete u tabelu, utvrđeni su indeksi i opštine su rangirane. Dva su osnovna rezultata ovog istraživanja - ukupan indeks LTI, na osnovu kojeg su JLS rangirane i ukupni zbroji po svim pojedinačnim indikatorima, koji ukazuju koliko su određeni mehanizmi rasprostranjeni u Srbiji. Važno je napomenuti da se **indikatori ne odnose samo na zakonske obaveze JLS**. Zakoni i podzakonski akti propisuju pravila koja bi trebalo da obezbede određeni nivo transparentnosti JLS. TS je, uz konsultacije sa predstavnicima Stalne konferencije gradova i opština i uz anketiranje pojedinih JLS, utvrdila **indikatore čije bi ispunjavanje donelo dodatni nivo transparentnosti**.

TS je indikatore podelila na osam grupa. Nije reč o strogoj podeli, već više o statističkoj, koja može biti zanimljiva za neka dodatna poređenja, s obzirom na to da bi se pojedini indikatori mogli svrstati u više grupe (na primer, indikatori u vezi sa javnom raspravom o budžetu, mogli bi biti i u grupi „Budžet“ i u grupi „Javne rasprave i javni konkursi“). Po tim grupama je urađena analiza sa osnovnim preporukama.

Želja i namera Transparentnosti Srbija jeste da ovo istraživanje i rangiranje postane redovno, godišnje, kako bi se ostvarila tri cilja: poređenje trenutnih rezultata između gradova i opština, praćenje njihovog napredovanja (ili nazadovanja) tokom dužeg vremenog perioda i utvrđivanje „uskih grla“ transparentnosti, odnosno oblasti koje su problematične u velikom broju JLS kako bi se iniciralo njihovog otklanjanje.

LTI 2016/2017

Primjenjena metodologija

U istraživanju i analizi LTI 2015 je uočeno da se, na žalost, u velikom broju slučajeva ne poštuju ni obaveze propisane zakonima i podzakonskim aktima (naročito u slučajevima kada ne postoje sankcije za neispunjavanje obaveza), a da mali broj JLS ima težnju da ostvari dodatni nivo transparentnosti. U odgovorima JLS na naše upite, zahteve i dopise, često smo dobijali obrazloženje da se pojedini mehanizmi ne primenjuju (odnosno da je odgovor na indikatorsko pitanje odrečan) jer to nije zakonska obaveza.

TS je tada zaključila da se, u najvećem broju slučajeva, odredbe propisa koje se tiču transparentnosti poštuju u onoj meri u kojoj postoje sankcije za kršenje obaveza. Obaveze koje ne povlače sankcije ili su mehanizmi sankcionisanja nedelotvorni, često se krše. Malobrojni su slučajevi preduzimanja mera koje nisu obavezne, a mogu da unaprede transparentnost. To se odnosi i na stanje internet sajtova, informatora o radu, na informacije dostupne u uslužnim centrima i prostorijama uprave, na postupanje po zahtevima za pristup informacijama, uređenje procedura i praksu u vezi sa radom skupštine, u vezi sa budžetom, javnim raspravama, javnim preduzećima i dr. Zbog toga je TS u okviru LTI 2015 organizovala niz okruglih stolova na kojima je predstvincima JLS ukazala na rezultate istraživanja, na mogućnosti da se transparentnost podigne na viši nivo i na aktivnosti i mere koje bi trebalo preduzeti. Takvi okrugli stolovi nisu organizovani u Raškom niti u Pčinjskom regionu, te se, uz podršku Misije OEBS-a realizuje projekat "Povećanje transparentnosti u radu vlasti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu".

TS je, u okviru ovog projekta, ponovo detaljno analizirala ocene Bujanovca, napomene istraživača koji su pregledali sajt, posetili prostorije uprave, odnosno uslužnog centra, odgovore dostavljene po zahtevima i na dopis. Ponovo je analiziran sajt opštine Bujanovac. Iako je akcenat stavljen na osnovne indikatore (one koji nose 2 poena), analizirani su i drugi detalji u vezi sa sajtom i dokumentima koji su na njemu dostupni (struktura, sadržaj Informatora o radu i sl). Primedbe i preporuke inkorporirane su u opšte (nerealizovane) preporuke iz 2015. godine, po grupama uspostavljenim prvobitnom metodologijom.

Sve preporuke, odnosno svi indikatori koji su ocenjeni sa 0 su potom posebno izdvojeni i grupisani. U preporukama za pojedine indikatore ukazano je na alternativne načine ispunjavanja, u zavisnosti od toga koji nivo angažovanja ljudskih resursa, finansijskih resursa, ali i političke volje, je potreban za njihovu realizaciju. Ovo je učinjeno na osnovu procene TS, zasnovane na iskustvu sa okruglim stolova sa predstvincima JLS u okviru ciklusa LTI 2015. TS je. naime, svesna da se često, čak i kada postoji volja da se unapredi transparentnost, JLS suočavaju sa nedostatkom ljudi koji bi se dodatno, redovno angažovali ili sa problemima u vezi sa izdvajanjem sredstava za preuređenje internet sajta.

Na ovaj način omogućeno je da se nizom "manjih" intervencija unapredi transparentnost, u kratkom roku ostvari pozitivan rezultat, a da odgovorni za donošenje političkih odluka u srednjoročne ili dugoročne planove aktivnosti unesu i neke aktivnosti koje zahtevaju i veći obim angažovanja.

Stoga projekat predviđa organizovanje sastanka sa donosiocima političkih odluka (gradonačelnicima, predsednicima opština) na kom će se razmotriti stanje i preporuke i utvrditi planovi za ispunjavanje preporuka i organizovanje sastanka sa odgovornima za sprovođenje planova, na kojem će predstavnici TS ukazati na koji način se pojedine planirane mere mogu realizovati - jednokratko, periodično, trajno i na kome bi se razmotrili kako TS i drugi akteri (mediji, lokalne NVO) mogu doprineti u tom postupku.

Skupština

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li su odluke koje usvaja skupština objavljene i dostupne na sajtu? ** 2/0
2. Da li su odluke koje je usvajala skupština u protekla 24 meseca dostupne na sajtu? 1
3. Da li su na sajtu objavljeni predlozi akata pre razmatranja na sednici skupštine? 0/0
4. Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja na poslednjoj sednici skupštine? 0/0
5. Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja sa sednica skupštine u proteklih 24 meseca?
0/0
6. Da li su na sajtu objavljeni amandmani podneti na predloge akata koji su razmatrani na poslednjoj sednici? 0/0
7. Da li je na sajtu objavljen dnevni red naredne sednice skupštine? 1/1
8. Da li je poslovnikom predviđeno vreme za javna pitanja odbornika gradonačelniku/predsedniku opštine i/ili gradskom veću? 1
9. Da li je na sajtu objavljen spisak odbornika? 1/1
10. Da li na sajtu postoje podaci o kontaktu građana sa odbornicima? 0/0
11. Da li skupština omogućava prisustvo građana sednicama? 1
12. Da li se sednice prenose direktno putem medija ili se objavljaju zapisnici (transkripti) ili emituju snimci sa sednica? 1
13. Da li je službeni list dostupan na sajtu? **2/2

Na sajtu opštine Bujanovac postoje najave skupštinskih sednica, sa dnevnim redom, ali bez priloženih materijala koji će se razmatrati. Ne mogu se naći izveštaji sa sednica, izuzetak su izveštaji o sednicama održanim u 2105. godini kada su usvojeni rebalans budžeta i budžet za narednu godinu. Na stranici posvećenoj SO nalazi se samo informacija o sastavu SO po partijama. U delu sajta "Preuzimanje" i "Pravilnici i ostala važeća dokumenta" nalaze se pojedine usvojene odluke ili dokumenti i informacije u vezi sa funkcionisanjem SO, OU, Opštinskog veća, strateške odluke, pojedina rešenja.

Usvojene odluke SO se mogu pronaći u Službenom glasniku koji je dostupan na sajtu, ali se u istraživanju LTI pristup Službenom glasniku na sajtu JLS posebno boduje u odnosu na direktnu i laku

dostupnost odluka SO. U LTI 2015 pozitivan bod dodeljivan je i kada je preko sajta bilo moguće utvrditi u kome broju službenog glasila je određena odluka sa određene sednica objavljena. Reč je o slučajevima kada je lako dostupna barem informacija o održanoj sednici, sa spiskom usvojenih odluka, kako bi zainteresovani građanin znao u kom broju službenog lista može da nađe tu odluku.

TS preporučuje opštini Bujanovac da na sajtu izradi posebnu stranicu posvećenu aktivnosti SO (kao i posebnu stranicu posvećenu aktivnosti opštinskog veća, kao što je slučaj sa sajtom Grada Vranja - <http://www.vranje.org.rs/dokumenta.php?id=118>) i da na toj stranici objavljuje najave sednica SO i izveštaji sa sednica, kao i druge važne informacije i dokumenta u vezi sa funkcionisanjem SO.

Preporuka da se sistematizuju najvažnije informacije na sajtu je sadržana i u Vladinim ***Smernicama za izradu veb prezentacija organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprav.***

TS preporučuje da se u okviru ovih najava objavljuje materijal koji se dostavlja odbornicima. Objavljinjem zapisnika sa prethodne sednice rešava se pitanje dostupnosti podataka o podnetim amandmanima i rezultatima glasanja (Primer opštine Pribor - <http://pribor.rs/vesti/10-vesti/2539-zakazana-03-sednica-skupstine>). Takođe, preporučujemo da se u okviru izveštaja objavljuju podaci o svim usvojenim odlukama, sa odlukama u prilogu, ili linkom ka službenom glasniku u kome se svaka pojedinačna odluka može pronaći. Objavljinje ovih informacija na posebnoj stranici nije prepreka da se one istovremeno objavljuju u rubrici "Aktuelna vesti". Iako nije tema ove analize, TS koristi priliku da ukaže da se u "Aktuelne vesti" može ući samo sa početne stranice sajta. Bilo bi dobro da postoji prečica (kroz horizontalni ili vertikalni-levi meni, za ulazak u ovu rubriku gde se objavljuju najvažnije informacije o funkcionisanju SO).

Ukoliko trenutno ne postoji mogućnost za izmenu strukture sajta i otvranje posebne stranice posvećene aktivnostima SO, preporučujemo da se uz najave u "Aktuelnim vestima" objavljuju materijali koji će se razmatrati, i da se u istoj rubrici posle sednica objavljuje informacija o usvojenim odlukama, sa materijalima ili linkovima ka Službenom glasniku u kojem se odluke mogu naći.

Na sajtu (i u Informatoru, koji je neažuriran i verovatno sadrži podatke o odbornicima iz prethodnog saziva) postoji spisak odbornika, ali bez podataka o tome kako građani mogu da stupe u kontakt sa njima. U dopisu TS u okviru LTI 2015 navedeno je da je odgovorili da je kontakt osoba u kabinetu predsednika. Ovde je, međutim, reč o kontaktu građana sa pojedinačnim odbornicima, a ne sa predsednikom. TS preporučuje da se ovi podaci objave na sajtu (e-mail adrese i/ili brojevi telefona, vreme i mesto za redovne sastanke sa građanima, ukoliko je definisano).

Po pitanju direktnog prenosa sednica na radio ili TV stanicama, ili drugog načina omogućavanja građanima da ostvare uvid u ceo tok sednica, u LTI 2015 taj indikator je bio pozitivno bodovan. S obzirom na promene nastale privatizacijom lokalnih medija, ukoliko više ne postoje direktni prenosi, (pa čak i ukoliko postoje), a ukoliko opština Bujanovac poseduje audio ili video snimke sednica, TS preporučuje da se ti snimci postave na sajt (u okviru stranice posvećene aktivnostima skupštine) ili na Youtube kanal sa linkom na sajtu opštine. Emitovanje skraćenih snimaka ili priloga sa sednicom SO može zadovoljiti potrebu za osnovnim informisanjem (pod uslovom da su prilozi načinjeni politički neutralno i objektivno), ali ne i za transparentnošću.

Budžet

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li je budžet za tekuću godinu dostupan na sajtu? ** 2/0
2. Da li je budžet objavljen na šest cifara ekonomske klasifikacije? 1/0
3. Da li su objavljeni finansijski planovi indirektnih korisnika budžeta/da li je vidljiva struktura sredstava namenjenja za indirektne korisnike (JP, JU)? 1/1
4. Da li je obrazloženje budžeta dostupno na sajtu? 0/0
5. Da li su podaci o izvršenju budžeta u poslednjem okončanom tromesečju dostupni na sajtu? 0/0
6. Da li su podaci o izvršenju budžeta azurirani u poslednjih 30 dana i dostupni na sajtu? 0/0
7. Da li su podaci o izvršenju budžeta objavljeni na šest cifara ekonomske klasifikacije? 0/0
8. Da li postoji vodič za građane kroz budžet (građanski budžet) i da li je objavljen na sajtu? 0/0
9. Da li je na sajtu objavljen javni poziv za javnu raspravu o budžetu? 0/0
10. Da li je održana javna rasprava o budžetu – anketiranje građana ili konsultativni skupovi?** 2
11. Da li je na sajtu objavljen izveštaj o javnoj raspravi o budžetu? 0/0
12. Da li je razmatran završni račun budžeta? 1
13. Da li je u poslednjih 12 meseci objavljen predlog završnog računa budžeta ili usvojeni završni račun budžeta? 1
14. Da li je u poslednjih 12 meseci revizija završnog računa budžeta objavljena i razmatrana? 0

Na sajtu opštine Bujanovac ne može se naći budžet za 2016. godinu, kao ni bilo koji drugi dokumenti ili informacije u vezi sa budžetom (priprema, izvršenje). Postoji link (baner) ka budžetu za 2015. objavljenom u Službenom glasniku, a isti link postoji i na stranici "Preuzimanje". Što se završnih računa tiče, na stranici "Preuzimanje" može se naći završni račun budžeta za 2012. godinu, ali ne i za kasnije godine

TS je u LTI 2015 preporučila (a to je u skladu i sa Vladinim Smernicama) da JLS na svojim internet prezentacijama imaju **posebnu stranicu „Budžet“**, na kojoj bi, pored odluke o budžetu i rebalansima budžeta bile **i sve druge informacije o dokumenti u vezi sa budžetom**: obrazloženje budžeta, šestomesečni i devetomesečni izveštaj o izvršenju budžeta, završni račun budžeta, revizija završnog računa, poziv na javnu raspravu o budžetu i izveštaj sa javne rasprave i vodič za građane kroz budžet. TS takođe smatra da nema prepreke da se, pored 6-mesečnih i 9-mesečnih izveštaja **objavljaju i mesečni izveštaji** koje redovno pripremaju odeljenja za budžet u okviru odgovarajućih uprava.

TS preporučuje opštini Bujanovac da na ovaj način grupiše sve informacije i dokumente u vezi sa budžetom. Objavljanje informacija na ovoj stranici (kao što su poziv na javnu raspravu, izveštaj sa javne rasprave i sl) ne bi bila prepreka da se neke od tih informacija objavljaju i na stranici „Aktuelne vesti“.

Indikator "Da li je budžet objavljen na šest cifara ekonomske klasifikacije?" bodovan je sa "1" u LTI 2015, iako je verovatno posredi greška saradnika TS koji je pregledao sajt. Rashodi su, naime objavljeni na tri cifre ekonomske klasifikacije, dok su prihodi na 6 cifara. Pojedine JLS su u okviru LTI 2015 u odgovorima TS ukazivale da podaci na rashodnoj strani nisu na šest cifara ekonomske klasifikacije, jer ne postoji takva zakonska obaveza. TS smatra da bi objavljivanje na 6 cifara, iako nije obaveza, doprinelo većoj transparentnosti.

Po pitanju objavljivanja vodiča za građane kroz budžet, TS želi da ukaže na primer Tutina, gde formalno ne postoji građanski budžet, ali postoji PPT prezentacija predloga budžeta (verovatno korišćena prilikom javne rasprave o budžetu) koja uz minimalnu doradu (u meri u kojoj je konačni budžet promenjen u odnosu na predlog) može da predstavlja građanski budžet (<http://www.tutin.rs/dokumenta/budzet/2016/PRIJEDLOG%20BUDZETA%20ZA%202016-prezentacija.pptx>) Ukoliko se slična prezentacija priprema za javne rasprave o budžetu u Bujanovcu, potreban je minimalan dodatni napor da se izradi građanski vodič kroz budžet.

Iskustvo iz LTI 2015, inače, ukazuje da su u velikom broju slučajeva pod javnom raspravom predstavnici JLS podrazumevali sastanak sa korisnicima budžeta. U slučaju Bujanovca, na dopis je odgovreno da je održana javna rasprava, da je u osnovi to bio konsultativni sastanak sa direktorima JP i JU, korisnicima budžeta, ali da je i javnost bila obaveštена, mada je odziv građana bio mali. Izveštaj sa te rasprave nije objavljen na sajtu. Postoje dva načina za podsticanje građana da se uključe u raspravu o budžetu. Naime, raspravu o budžetu moguće je organizovati i u ranoj fazi planiranja, kada se građani kroz ankete mogu izjašnjavati o investicionom delu budžeta. Ova praksa postoji od ranije kod nekih gradova i opština, a u 2015. godini je, prema dostupnim podacima, počela i u pojedinim JLS i kroz partnerstvo NALED-a, JLS i NVO. Takođe, u ovoj fazi planiranja, moguće je iskoristiti javnu raspravu kako bi se građanima predstavila struktura budžeta i ukazalo koliki deo je namenjen za neke redovne obaveze koje se ne mogu menjati u značajnoj meri, a koliki deo preostaje za planiranje, u skladu sa planovima političkih predstavnika građana (predstavljenim u okviru preizvodne kampanje) ili u skladu sa željom građana iskazanoj kroz eventualno anketiranje. Građani se preko medija mogu podstaći dajući učešće i u takvoj raspravi, kao i u onoj o nacrtu budžeta, a objavljinjem **izveštaja o javnoj raspravi**, koji sadrži informaciju kakve primedbe i predlozi su izneti i da li su usvojene ili odbijene (i sa kojim obrazloženjem), građani (i stručne asocijacije i organizacije, predstavnici ili udruženja privrednika i sl) će biti dodatno motivisani za buduće uključenje u razmatranje ovog izuzetno bitnog pitanja.

JLS i građani

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li opštinska uprava ima uslužni centar (šalter salu) preko kojeg pruža sve usluge? 1

2. Da li su u uslužnom centru (šalter sali) ili u prostorijama uprave vidno istaknuti rokovi za izdavanje dokumenata i uputstva? ** 0
3. Da li korisnik usluga JLS može da prati tok (status) predmeta na sajtu? 0
4. Da li su na sajtu dostupni podaci o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima? 0
5. Da li je na sajtu dostupan podatak o radnom vremenu uprave sa građanima ili podaci o tel. broju preko kojeg je moguće dobiti tu informaciju? 1
6. Da li na internet stranici opštine postoje kontakt podaci o članovima saveta/ predsednicima mesnih zajednica? 0
7. Da li na sajtu postoje mehanizmi za prijavu korupcije? 0/0
8. Da li na sajtu postoji opcija da građani prijave nepravilnosti u radu odnosno kršenje zakona? 1/0
9. Da li u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave postoje podaci o prijavi korupcije? 1
10. Da li na licu mesta (uslužni centar – šalter sala ili prostorije uprave) postoji mogućnost da građani prijave nepravilnosti u radu odnosno kršenje zakona? 1
11. Da li se održavaju redovne konferencije za novinare (bar jednom mesečno) gradonačelnika/predsednika opštine? 0
12. Da li postoje definisani termini za susret gradonačelnika/predsednika opštine sa građanima? 0
13. Da li su vidno dostupni podaci o kontaktu predsednika opštine/gradonačelnika ili zamenika sa građanima? 0
14. Da li i na koji način opština sprovodi ispitivanje zadovoljstva građana korisnika usluga opštinske uprave u poslednje četiri godine? 0

Većina indikatora iz ove grupe ocenjivana je na osnovu podataka koje su saradnici TS prikupili prilikom obilaska JLS i na osnovu odgovora dobijenih od JLS. U okviru ove analize dodatno su ocenjivani samo indikatori koji se tiču postojanja mogućnosti da građani na sajtu prijave korupciju odnosno nepravilnosti u radu/kršenje zakona.

Na sajtu postoji opcija "Pitajte predsednika" i postoji opcija prijave komunalnih problema (samogućnošću izbora nekoliko oblasti komunalnih delatnosti iz padajućeg menija, kao i oblasti "Neki drugi zahtev". Bez dodatnog uputstva i pojašnjenja, ovo se teško može protumačiti kao opcija za prijavu nezakonitosti.

U okviru LTI 2015, u velikom broju odgovora dostavljenih TS, JLS su ukazivale da opcija "Pitajte predsednika" predstavlja mehanizam za prijavu nepravilnosti, pa čak i korupcije. Stoga, TS želi da ukaže da u slučajevima kada ne postoji pojašnjenje šta građani mogu da pitaju predsednika, šta mogu da mu prijave i kakav odgovor mogu očekivati (ili ako ne postoje primeri postavljenih pitanja i datih odgovora, kakve smo pronalazili na pojedinim ajtovima JLS) ovo u LTI 2015 nije bodovano kao pozitivan indikator.

Smatramo da bi mehanizam za prijavu nepravilnosti/nezakonitosti, a posebno za prijavu sumnje na korupciju, trebalo posebno istaknuti i opisati kakva procedura sledi nakon prijave. Iстicanje kontakt podataka osobe zadužene za postupanje po prijavama u skladu sa Zakonom o zaštiti uzbunjivača, a bez dodatnog pojašnjenja šta su nadležnosti te osobe i šta se može prijaviti, takođe se ne može

tretirati kao transparentan mehanizam za prijavu korupcije. TS, međutim, preporučuje da se ove informacije i mehanizam za prijavu nepravilnosti/kršenja zakona/korupcije povežu sa primenom Zakona o zaštiti uzbunjivača.

Po pitanju informacija o rokovima i uputstvima za dobijanje usluga, Bujanovac je u ovom slučaju bodovan negativno u LTI 2015. Na sajtu postoje obrasci zahteva za razne usluge OU, gde se navode potrebni dokumenti, troškovi, ali ne i rokovi (detaljnije o ovom pitanju u okviru poglavљa o Informatoru o radu). TS smatra da bi **najvažnije informacije** trebalo da se nađu **vidno istaknute u uslužnim centrima**. Građani, pogotovo oni koji nemaju pristup internetu, bi na taj način bili informisani o svojim pravima bez mogućnosti da ona budu zloupotrebljena i da se manipuliše rokovima za pružanje usluga, potrebnim dokumentima, procedurama i (nepostojećim) „prećicama“ za skraćenje rokova i/ili procedura.

Mali je broj JLS na čijim sajtovima građani mogu da prate tok predmeta i da dobiju podatke o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima. TS poziva opštine Bujanovac da, ukoliko ima mogućnost, uspostavi ove mehanizme, eventualno kroz projekat koji bi podržali donatori (informacija koje opštine, njih 27, imaju takve sisteme može se videti u tabeli LTI 2015, indikator broj 30)².

Što se tiče **redovnih konferencija za novinare** predsednika opštine, TS smatra da prigodne manifestacije na kojima se predstavnici vlasti pojavljuju pred novinarima (a to je u odgovorima često navođeno kao argument u korist transparentnosti, pa je tako iz opštine Bujanovac za LTI 2015 odgovoreno da predsednik daje izjave posle sastanaka) nisu odgovarajući način da se predstavnicima medija omogući da pitaju sve što žele i što bi moglo da interesuje građane. Još manje su to saopštenja ili gostovanja predstavnika vlasti u medijima. Treba imati u vidu da je poslednjih godina, uz tradicionalne medije, došlo do ekspanzije alternativnih medija, prvenstveno internet portala, i da svi imaju isto pravo da dobiju priliku da postave pitanje najvišim predstavnicima (lokalne) vlasti. Zbog toga TS smatra da je najbolji način za to održavanje redovnih konferencija za novinare.

TS takođe preporučuje da se na sajt, u okviru informacija o Lokalnoj samoupravi, postave i informacije o mesnim zajednicama i kontakti sa predsednicima i članovima saveta MZ. Te informacije mogu se objaviti i u okviru Informatora. U LTI 2015 na ovo pitanje su dati podaci o osobi u opštini preko koje se uspostavlja kontakt sa MZ.

Indikator u vezi sa terminima za susret predsednika opštine sa građanima je negativno bodovan u LTI 2015. Čak i ako predsednik, kako je su u istraživanju za LTI 2015 navodile brojne JLS, prima građane svaki dan, „ako mu to obaveze dopuštaju“, TS smatra da treba da postoji i **fiksni termin kada druge obaveze neće uticati na susret sa građanima**. Taj termin bi trebalo da bude **vidno istaknut**.

U vezi sa susretima sa građanima, a na osnovu iskustava sa okruglim stolova sa predstvincima LTI, TS želi da ukaže da postoji jednostavan mehanizam za sprečavanje da se ovi sastanci pretvore u niz iznošenja zahteva za rešavanje ličnih zahteva mimo zakona i propisa (npr - zahteva da predsednik urgira da se neko zaposli ili da mu se bez osnova ili preko reda reši neki problem). Svi koji dolaze na sastanke treba da budu obavešteni da će predsednik sačiniti službenu belešku i da će je objaviti na sajtu opštine o kojoj temi su sagovornici želeli da govore sa predsednikom opštine i kakve su mu

²http://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/LTI_tabela.xlsx

predloge davali. S druge strane, treba naglasiti da podaci o prijavljivanju nepravilnosti neće biti objavljeni, kako bi se zaštitili i podnositelj prijave i treća lica.

TS smatra da bi ispitivanje zadovoljstva građana, korisnika usluga opštinske uprave, trebalo da bude putokaz za vlasti kako se prilagoditi potrebama građana. Nije dovoljno pouzdati se u knjigu primedbi ili sanduče za primedbe, već bi JLS trebalo da pristupe aktivno i organizuju anketiranje, kao što je slučaj u JLS koje su uvele odgovarajuće ISO standarde i gde je za takve ankete propisana procedura.

U okviru LTI 2015 bilo je i slučajeva da su nam dostavljeni dokumenti koji ukazuju da se knjige primedbi tretiraju izuzetno ozbiljno i da sve primedbe razmatraju u odgovarajućim opštinskim službama, o tome sačinjavaju izveštaji i preporuke za unapređenje rada i otklanjanje nedostatka. TS preporučuje JLS da, ukoliko ne mogu da organizuju aktivno anketiranje (što je svakako osnovna preporuka), upostave slične mehanizme.

Slobodan pristup informacijama

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Protiv opštine nisu podnošene žalbe Povereniku za informacije od javnog značaja u 2014. godini zbog nedostavljanja (ignorisanja zahteva) informacija od javnog značaja? 0
2. Opština nema neizvršena rešenja Poverenika? 1
3. Da li su podaci o podnošenju zahteva za pristup informacijama na sajtu? ** 2/2
4. Da li je informacija o podnošenju zahteva za pristup informacijama vidljiva u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave? 0

Prva dva indikatora su u okviru LTI 2015 bodovana na osnovu podataka dobijenih od Poverenika za informacije. Treći indikator iz ove grupe odnosi se na obavezu propisanu podzakonskim aktom i nju je ispunila ogromna većina JLS, uključujući tu i Bujanovac. Zahtev se nalazi kao poseban dokument u rubrici "Pravilnici i ostala važna dokumenta", pored Informatora. U Informatoru se, međutim, ne nalazi obrazac zahteva, već informacija da se obrazac može preuzeti sa sajta Poverenika. Preporučujemo da se u Informator unese ili sam obrazac (što ne isključuje da ostane i zasebno na stranici "Pravilnici i ostala važna dokumenta" ili da se unese link ka obrascu, bilo na sajtu opštine Bujanovac, bilo na sajtu Poverenika).

U slučaju četvrtog indikatora, rezultati LTI 2015 su potvrdili da se ono što nije zakonska obaveza ni u praksi najčešće ne realizuje (samo 14 JLS ima informacije o podnošenju zahteva za pristup informacijama istaknute u uslužnom centru ili prostorijama uprave). **Isticanje ove informacije**, koja već postoji u Informatoru, i u prostorijama JLS, **ne zahteva trošak** veći od štampanja nekoliko papira niti zahteva redovno angažovanje. TS zato poziva opština Bujanovac da učini ovu informaciju vidljivom i na taj način dostupnom i onim građanima koji nemaju pristup internetu.

Javne nabavke

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li na sajtu postoji stranica posvećena javnim nabavkama? 0/0
2. Da li su na sajtu objavljeni podaci o JN u skladu sa ZJN (konkursi, dokumentacija, izmene, pitanja i odgovori...)? ** 0/0
3. Da li su na sajtu ili u informatoru obavljeni podaci o sprovedenim JN u proteklih 12 meseci? 0/0

Na sajtu opštine Bujanovac nije nađena stranica koja se odnosi na javne nabavke. Nema posebnih dokumenata niti postupaka na bilo kojoj drugoj stranici. U Informatoru o radu su podaci o javnim nabavkama za 2014. godinu. Prikazani su kvartalni izveštaji o sporvedenim postupcima i zaključenim ugovorima za 2014. godinu.

Javna preduzeća i druge ustanove sa teritorije opštine Bujanovac objavljaju svoje postupke javnih nabavki na različitim veb stranicama, kako na svojim sajтовимa, tako i na poslovnim portalima (ekapija, tenderi info i sl.).

Treba napomenuti da je u ovoj grupi indikatora reč o obavezama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i/ili Smernicama Vlade. Smernice propisuju postavljanje svih informacija o svim javnim nabavkama koje organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave organizuju ili koji se za njih organizuje: „Plan javnih nabavki ili link ka tom planu za prethodnu i tekuću godinu u Informatoru o radu. Objaviti podatke o sprovedenim javnim nabavkama u prvoj prethodnoj godini i u proteklim tromesečjima tekuće godine. Preporučuje se da na veb prezentaciji stoje periodični tromesečni izveštaji, a u Informatoru o radu samo ukupna vrednost planiranih i realizovanih javnih nabavki i link ka dokumentima koji sadrže potpune informacije. Potrebno je postaviti link ka Portalu javnih nabavki. Zabeležiti da li postoje drugi podaci o javnim nabavkama (npr. spisak nabavljenih dobara, usluga i radova). Preporučuje se da se **na poseboj strani kategorizuju podaci o svim izvršenim i aktuelnim javnim nabavkama**, i to za svaku pojedinačno: konkursna dokumentacija sa svim prilozima, pitanja i odgovori, obaveštenja, odluke, sve eventualne izmene i dopune (npr. izmena konkursne dokumentacije, tehničke specifikacije i sl.). Preporučuje se da se ove informacije grupišu u celinu ili prikažu na poseboj strani na kojoj su objavljeni podaci iz tromesečnih izveštaja za tekuću i prethodnu godinu pod nazivom „Javne nabavke“. Kao dobar primer kako je to učinjeno, TS ukazuje na sajt Grada Novog Pazara - <http://www.novipazar.rs/lat/javne-nabavke> odnosno <http://javnenabavke.novipazar.rs/lat/planovi-javnih-nabavki/>

Pored preporuke da se formira posebna stranica posvećena javnim nabavkama, i time ispune i obaveze iz Zakona o JN i preporuke Vladinih Smernica, TS preporučuje da se u slučaju nabavki veće vrednosti ili nabavki koje izazivaju posebnu pažnju medija i javnosti, informacija o raspisanoj nabavci i

o izboru ponuđača, zaključenju ugovora, realizaciji posla (uz link ka stranici "Javne nabavke") objavi i u rubrici "Aktuelne vesti".

Informator o radu

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li je informator objavljen na sajtu i ažuriran u poslednja 3 meseca?** 2/0
2. Da li informator sadrži aktuelan godisnji plan javnih nabavki ili link ka planu? 0/0
3. Da li informator sadrži informaciju o platama funkcionera i službenika (eksplicitno)? 1/1
4. Da li informator sadrži pravilnik o platama funkcionera? 1/0
5. Da li informator sadrži podatke o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje (postupak radi pružanja usluga)? 0/0

Informator opštine Bujanovac je poslednji put ažuriran u avgustu 2015. godine. U LTI 2015 je utvrđeno da na sajтовima jedne trećine JLS postoje informatori o radu koji nisu ažurirani u prethodna tri meseca. Uputstvo Poverenika propisuje da je „državni organ ispunio obavezu iz člana 39. stav 1. Zakona da informator o radu **izradi najmanje jednom godišnje**, ukoliko taj dokument, izrađen u ranijim godinama, **redovno ažurira** u skladu sa ovim uputstvom“ (tačka 4), pri čemu je „državni organ obavezan da redovno vrši proveru tačnosti i potpunosti podataka objavljenih u informatoru i da, **najkasnije do kraja svakog kalendarskog meseca**, unese sve promene nastale u toku meseca“ (tačka 17).

Informator ne sadrži aktuelne podatke o javnim nabavkama (pa ni plan nabavki, što je posmatrano u okviru LTI) - umesto toga postoji, u okviru izveštaja o radu OU, izveštaj o JN sprovedenim u 2014. godini. Ovim su prekršene i obaveze iz Uputstva Poverenika i Smernica Vlade Srbije. TS preporučuje da se unesu podaci (ili linkovi) u skladu sa ovim dokumentima.

Uputstvo³ propisuje da se u informator unosi plan javnih nabavki državnog organa za prvu prethodnu i tekuću godinu, podaci o sprovedenim javnim nabavkama u prvoj prethodnoj godini i u proteklim tromesečjima tekuće godine, prenošenjem podataka iz izveštaja koji se sastavljaju u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke. Organ vlasti koji je sprovodio nabavke koje su izuzete iz primene zakona kojim se uređuju javne nabavke po nekom osnovu (npr. hitnost, poverljivost) u informator unosi podatke o ukupnoj vrednosti takvih nabavki po svakom osnovu isključenja u protekloj i tekućoj godini. Organ vlasti koji je objavio na veb-prezentaciji pomenuti plan i izveštaje može navesti u informatoru samo ukupnu vrednost planiranih i realizovanih javnih nabavki i link za

³<http://www.poverenik.rs/sr/pravni-okvir-pi/podzakonski-akti.html> Tačka 33

dokumente koji sadrže potpune informacije. U informator se unosi i link ka mestu na veb-prezentaciji državnog organa na kojem se objavljuju informacije o tekućim javnim nabavkama.

U Informatoru se nalazi podatak o platama izabranih i postavljenih lica i zaposlenih u opštini Bujanovac. LTI je, pored ovog podatka, ocenjivao i postojanje podatka kao način na koji se obračunavaju zarade funkcionera. S obzirom na to da se na sajtu opštine Bujanovac može pronaći Odluka o određivanju koeficijenata za za obračun i isplatu plata izabranih i postavljenih lica. TS preporučuje da se u Informator unese link ka odluci, ili koeficijenti, kao i podatak o osnovici za obračun.

Što se tiče podataka o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje, u Informatoru je, u poglavlju "Usluga koje organ pruža zainteresovanim licima" i "Postupak radi pružanja usluga" navedeno da se te informacije mogu naći na sajtu www.bujanovac.rs. Sveobuhvatne informacije, u obimu propisanom Uputstvom i Smernicama, nismo pronašli. U okviru segmenta na sajtu "Važna dokumenta", gde su objavljeni obrasci za podnošenja zahteva za razne usluge OU, navedeni su i podaci o dokumentima koje treba dostaviti za rešavanje pojedinih zahteva i troškovima, ali ne i rokovi.

Podsećamo da Smernice Vlade propisuju da bi svaka usluga trebalo da sadrži sledeće grupe informacija: „naziv usluge; nadležni organ i nadzorni organ; kratak opis u čemu se usluga sastoji - detaljno opisati kompletну proceduru za ostvarivanje usluge; navesti kategorije lica koja imaju pravo na uslugu; navesti uslove koje lica moraju ispuniti da bi im usluga bila pružena; da li je neophodno da lice lično ostvari uslugu; **da li je propisan rok za pružanje usluge i koji je to rok**; na koji način se usluga može dobiti (npr. podnošenje zahteva, molbe i sl.); **u kojem roku se može očekivati da usluga bude pružena**); kratak opis gde i kako se usluga može ostvariti (adresa, broj šaltera ili kancelarije, radno vreme, potrebna dokumenta, visina taksi, broj žiro računa i sve druge neophodne informacije).“

Uputstvo Poverenika propisuje da se za svaku uslugu navode obavezno sledeći podaci: „kratak opis u čemu se ona sastoji; navođenje kategorija lica koja imaju pravo na uslugu; navođenje uslova koje lica moraju ispuniti da bi im usluga bila pružena; **da li je propisan rok za pružanje usluge i koji je to rok**; na koji način se usluga može dobiti (npr. zahtev, molba); u kojem roku se može očekivati da usluga bude pružena, bez obzira na to da li je on propisan ili ne i da li se očekivani rok razlikuje od propisanog. U informator se unose i drugi korisni podaci o uslugama, ukoliko je to primereno njihovoj prirodi (npr. kvalitet usluge koji se može očekivati).“

Prema obrazloženju Uputstva, to znači da se „obavezno mora navesti da roka nema ako je situacija takva; ukoliko je propisano više rokova u zavisnosti od situacije, navesti makar osnovni i napomenu da se rokovi mogu razlikovati u određenim slučajevima, ukoliko bi obrazlaganje svih slučajeva zahtevalo veliki prostor“.

Javna preduzeća i javne ustanove

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li su sprovedeni konkursi za izbor direktora javnih preduzeća? 0(nije odgovoreno)
2. Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih ustanova? 0 (nije odgovoreno)
3. Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JP? **2/
4. Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JU? ** 0
5. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JP? 0
6. Da li su na sajtu opštine objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JU? 0
7. Da li su na sajtu JP ili opštine objavljeni godišnji planovi rada JP? 0
8. Da li su na sajtu JU objavljeni godišnji planovi rada JU? 0
9. Da li je na sajtu JLS ili JP objavljena sistematizacija JP? 0
10. Da li je na sajtu JLS ili JU objavljena sistematizacija JU? 0
11. Da li je cenovnik usluga lokalnih institucija/preduzeća dostupan na internetu? 1
12. Da li sprovode konsultacije sa građanima kada utvrđuju cene usluga – JU i JP (pogrebno, vrtić vodovod)? 0
13. Da li je pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta uprave obavljen na sajtu? ** 2
14. Da li su podaci o broju zaposlenih u opštini, JP i JU objavljeni na sajtu? ** 0

Ovo je jedna od oblasti koja se i inače često u javnosti percipira kao problematična sa stanovišta transparentnosti i u njoj su JLS najlošije ocenjene. Razlog za loše ocene nije (samo) to što nisu ispunjene obaveze propisane zakonima, već i činjenica da je TS postavila relativno visoke kriterijume, smatrajući da je za postizanje zadovoljavajućeg nivoa transparentnosti **potrebno više od onoga što je trenutno propisano Zakonom o javnim preduzećima i drugim propisima** koji regulišu ovu oblast.

Pozitivne ocene za izbor direktora JP na konkursima (kako propisuje Zakon o JP) doble su sve JLS koje su dostavile podatke o izboru direktora i u kojima v.d. stanje na čelu pojedinih JP, odnosno JKP, ne traje neopravданo dugo. U slučaju javnih ustanova, situacija je nešto drugačija. U odgovorima su JLS često navodile da nemaju podatke o konkursima jer je to u nadležnosti upravnih odbora, te da skupština samo imenuje direktore na predlog UO, kao i da je statutima JU regulisano da li se raspisu konkursi ili ne. Tako se TS sretala tokom istraživanja sa situacijom da se u nekim JLS za mesta direktora pojedinih JU raspisuju konkursi, dok se direktori drugih JU direktno imenuju, bez konkursa. TS apeluje na odbore da izmene statute (a na osnivača, odnosno SO da inicira izmene) i **da propišu obavezno sprovođenje javnih konkursa za izbor direktora JU**.

Što se tiče objavljanja dokumenata iz procedura izbora direktora, opština Bujanovac na sajtu je objavila veoma detaljne zapisnike sa sednice Komisije za izbor direktora, zbog čega je ovaj važan indikator bodovan pozitivno. Iako je i ovo više od onoga što propiće Zakon o JP, TS smatra da bi za omogućavanje punog uvida u proceduru izbora direktora bilo potrebno objaviti još neke dokumente. Naime, **minimum propisan Zakonom o JP (2012) ni približno ne zadovoljava kriterijume transparentnosti**. TS je na debati o tekstu novog Zakona o JP, u decembru 2015, u dopisu Ministarstvu privrede ukazala da je potrebno propisati obavezu objavljanja svih dokumenata nastalih u radu komisija za izbor direktora. Ovo se posebno odnosi na zapisnike sa sednica iz kojih bi se videlo **na koji način su bodovani kandidati**, na planove (elaborate) koje su kandidati priložili, i druge dokumente na osnovu kojih je izvršeno bodovanje i formiranje rang liste. U monitoringu

sprovođenja Zakona o JP, koji je TS radila tokom 2014. godine, ove dokumente smo dobili od svih JLS obuhvaćenih istraživanjem i smatramo da nema prepreke da se one objave i na sajтовимa JLS, **na posebnoj stranici koja bi bila posvećena JP i JU, odnosno komisiji za izbor direktora**, u okviru te stranice. Slične stranice nalazili smo na sajтовima pojedinih JLS, ali smo u malom broju slučajeva našli sve tražene dokumente.

Objavljivanje godišnjih planova rada JP je obaveza propisana Zakonom o JP, ali smo se u praksi susretali sa činjenicom da pojedina JP, odnosno JKP, nemaju svoje internet prezentacije. Zbog toga (uz preporuku da sve JKP i JU izrade internet prezentacije) TS smatra da bi i ti podaci trebalo da se nađu na sajтовima JLS, na posebnoj stranici posvećenoj JP/JU. Isto važi i za sistematizacije i podatke o broju zaposlenih u JP i JU. Na sajтовima (i/ili u informatorima) gotovo svih JLS mogu se naći podaci o broju zaposlenih u opštinskim upravama i u javnim ustanovama, s obzirom da je to obaveza na osnovu Zakona o načinu određivanja maksimalnog broja zaposlenih u javnom sektoru (član 29). Taj zakon se ne odnosi na JP (član 1), pa je ovaj, sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije **izuzetno važan podatak (o broju zaposlenih u JP)** izostavljen iz tabela koje se izrađuju. TS smatra da bi zarad transparentnosti JLS trebalo da objavljuju i ovaj podatak na svojim internet prezentacijama.

Na tom delu sajta trebalo bi objaviti i godišnje programe rada JP i JU, kao i izveštaje o radu.

U LTI 2015, indikator u vezi sa konsultacijama sa građanima prilikom određivanja cena usluga JKP pokazao je da se mnogi organi čvrsto drže onog zakona koji ih ne obavezuje na dodatne aktivnosti, ali da previđaju obaveze koje proizilaze iz drugih zakona. Naime, na pitanje da li se sprovode konsultacije, TS je dobila niz odgovora da Zakon o komunalnim delatnostima predviđa objavljivanje zahteva za davanje saglasnosti na odluku o promeni cene, sa obrazloženjem, na oglasnoj tabli i na internetu, u trajanju od 15 dana. Ovo ne isključuje mogućnost da JKP (ili osnivač) organizuje anketiranje ili drugi oblik javne rasprave u vezi sa promenom cene. Pored toga, Zakon o zaštiti potrošača (član 83) propisuje da „trgovac koji pruža uslugu od opšteg ekonomskog interesa, kao i druga tela koja odlučuju o pravima i obavezama potrošača usluga od opšteg ekonomskog interesa dužni su da osnuju savetodavna tela u koja će biti uključeni predstavnici evidentiranih udruženja odnosno saveza iz člana 132. ovog zakona. Odluke će se donositi po dobijanju mišljenja savetodavnog tela, i to na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način“.

Javne rasprave i javni konkursi

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li se sprovodi javna rasprava o povećanju stope, odnosno o visini javnih prihoda? 1
2. Da li postoje podaci na sajtu o sprovedenim javnim raspravama u poslednjih 12 meseci (izuzev budžeta)? 0
3. Da li izveštaj o javnim raspravama sadrži podatke o predlozima koje su građani izneli i razloge za prihvatanje/odbijanje? 0

4. Da li jedinica lokalne samouprave redovno obavljuje poziv za zakup imovine u svom vlasništvu? 1
5. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o dodeli imovine u zakup? 1/0
6. Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za dodelu sredstava medijima u poslednjih 12 meseci? 1/1
7. Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za dodelu sredstava NVO? 1/1
8. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o realizaciji projekata NVO/medija koje je finansirala opština? 0/0

Javne rasprave (sa izuzetkom onih koje su obavezne na osnovu zakona ili statuta, kao što su JR o budžetu, o urbanističkim planovima) još uvek su relativno retke među JLS, pokazalo je istraživanje za LTI 2015. TS preporučuje da se pre donošenja odluka o raznim važnim pitanjima (npr.o javnim parkiralištima, o prevozu učenika osnovnih škola iz seoskih područja, o odlaganju i uništenju otpada na području opštine), koja utiču na veliki broj građana, organizuju javne rasprave tokom procedure usvajanja, i da se na sajtu objavljuju izveštaji sa javne rasprave, uz navođenje koji predlozi su izneti i koji su, od strane lokalnih vlasti prihvaćeni, a koji ne, i zbog čega.

TS je, inače, predlagala da se zakonom propiše obaveza objavljivanja ovakvih izveštaja. To je propušteno prilikom izmena Poslovnika Vlade Srbije, u delu koji se tiče organizovanja javnih rasprava na republičkom nivou, ali je polemika koja je tada otvorena rezultirala pozitivnom praksom u radu nekoliko ministarstava prilikom organizovanja JR o nacrtima zakona. Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije iz 2013. konstatovala je, međutim, da „proces usvajanja propisa u Republici Srbiji, na svim nivoima, odlikuje nedovoljno učešće javnosti, zbog čega mnogi propisi postaju 'instrument' korupcije i zloupotreba, umesto da budu sredstvo njihovog iskorenjivanja. Razlog za to je, između ostalog, odsustvo zakonske garancije da će u svim slučajevima, usvajanju propisa prethoditi javne rasprave i da će njihovi predlozi biti razmotreni“. Akcioni plan za sprovođenje Strategije propisao je stoga da se kroz izmene Zakona o Narodnoj skupštini, Zakona o državnoj upravi, **Zakona o lokalnoj samoupravi**, Zakona o Zaštitniku građana, Zakona o Narodnoj banci i Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi „uspostave mehanizmi kojima bi se zainteresovanim stranama i javnosti omogućilo učešće u postupku donošenja propisa na svim nivoima vlasti“, a kao jedna od aktivnosti u okviru ove mere predviđeno je i **unapređenje Statuta/Poslovnika jedinica lokalnih samouprava**. TS stoga preporučuje da se ovo pitanje uredi Statutom i da se propiše obaveza objavljivanja određenih podataka o javnoj raspravi (podaci o predlozima koji su izneti u JR i obrazloženja za prihvatanje ili odbijanje tih predloga).

U vezi sa dodelom imovine zakup i informacijama o raspisanim konkursima i rezultatima konkursa, na sajtu opštine Bujanovac nađeni su pozivi za konkurse za dodelu u zakup nepokretnosti u javnoj svojini (garaže), za dodelu sredstava medijima (za sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja) i za finansiranje projekata udruženja (za finansiranje godišnjih programa i projekata društvenih organizacija).

Za medijske projekte i projekte NVO nađene su odluke o dodeli sredstava, dok za davanje imovine u zakup nije nađena odluka ili informacija o ishodu javnog poziva. Isti je slučaj sa oglasom za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta.

TS želi da ukaže na neophodnost objavljivanja informacije (ili odluke) o ishodu konkursa/oglasa/licitacije, kao i objavljivanja **izveštaja o realizaciji projekata NVO/medija koje je finansirala opština**. Ovo je sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije (odnosno otklanjanja sumnje u korupciju) izuzetno važno i TS apeluje na opštinu Bujanovac da objavljuje izveštaje o realizaciji projekata na svojoj internet stranici, u okviru **posebne stranice posvećene javnim konkursima**. Na toj stranici bi mogle da se nađu informacije o raspisanim konkursima, o dodeli sredstava, odnosno rezultatima konkursa i konačno, izveštaji NVO/medija o realizaciji projekata za koja su im dodeljena sredstva.

Ostali indikatori

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

1. Da li je objavljena strategija razvoja opštine? 0
2. Da li je godišnji plan rada uprave pripremljen i usvojen u skladu sa planiranim dinamikom? 0
3. Da li je godišnji plan rada uprave objavljen na sajtu? 0
4. Da li je objavljen izveštaj o radu uprave za prethodnu godinu? ** 2/0
5. Da li su na sajtu objavljeni prostorni planovi? 1
6. Da li su na sajtu objavljeni urbanistički planovi? 1
7. Da li uprava ima javni registar sa podacima o imovini jedinice lokalne samouprave i načinu njenog korišćenja? 1
8. Da li je objavljen podatak o iznosu sredstava koja se godišnje dodeljuju mesnim zajednicama? 1
9. Da li na sajtu postoje podaci o aktivnostima Saveta za sprovodjenje etičkog kodeksa i kontaktima sa građanima? 0
10. Da li postoji etički kodeks za zaposlene i da li je dostupan na sajtu? 0
11. Da li je usvojen plan integiteta? 0
12. Da li je predsednik opštine podneo izveštaj o imovini? 1

Dva indikatora u vezi sa godišnjim planom rada uprave karakteristična su jer je reč o aktu koji nije propisan zakonom. U LTI 2015 smo od JLS dobili prilično veliki broj odgovora da ne postoji zakonska obaveza za usvajanje godišnjeg plana, odnosno da uprava rešava predmete u upravnim postupcima i da je nemoguće izraditi plan rada. Tačno je da ne postoji zakonska obaveza ove vrste, ali ovakav dokument se može pronaći i predstavlja izraz "dobre volje" da se dodatno unapredi transparentnost rada.

(Primer: http://www.indjija.net/upload/documents/Plan_i_program_rada_OU_2015.pdf)

Indikator o dostupnosti Izveštaja o radu Opštinske uprave bio je pozitivno bodovan u LTI 2015. Na stranici "Pravilnici i ostala važna dokumenta" postoji "Godišnji izveštaj opštinske uprave za 2014 god". Izveštaj za 2015. godinu nije, međutim pronađen u ovoj analizi. TS preporučuje da se izveštaj o

radu redovno objavljuje na sajtu, u segmentu sajta posvećenom Gradskoj upravi ili na segmentu "Pravilnici i ostala važna dokumenta".

Na pitanje "Da li uprava ima javni registar sa podacima o imovini jedinice lokalne samouprave i načinu njenog korišćenja?" dobili smo pozitivan odgovor i taj indikator je u LTI 2015. pozitivno bodvan. Ovaj indikator je u LTI 2015 bio predmet različitog tumačenja od strane JLS prilikom prikupljanja podataka. TS je ovde verovatno načinila propust pri formulisanju indikatora jer nije dovoljno precizno definisala **šta podrazumeva** pod podacima o imovini i načinu njenog korišćenja. Podatak koji smo tražili i koji smatramo značajnim sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije trebalo bi da bude sadržan u okviru evidencije propisane Uredbom o evidenciji nepokretnosti u javnoj svojini (takva evidencija preporučena je i metodologijama koje su prethodnih godina, kao pomoć na ovom složenom poslu, predstavljane JLS⁴), a ta evidencija (ili njen deo) bi trebalo da budu dostupni javnosti. TS, naime, smatra da bi javnosti trebalo da budu dostupni **podaci o nepokretnostima (poslovni prostor, stanovi i drugi objekti, građevinsko zemljište, poljoprivredno zemljište) u svojini JLS, sa podacima o korisnicima i iznosima zakupa koji korisnici plaćaju.**

Ni u LTI 2015 ni u ovoj analizi na sajtu nisu pronađeni podaci o radu Saveta za praćenje sproveđenja Etičkog kodeksa ponašanja funkcionera lokalne samouprave. Što se tiče samog Etičkog kodeksa ponašanja funkcionera, nakon što su taj dokument prihvatile gotovo sve JLS u Srbiji i nakon što su u velikom broju njih formirani Saveti za sproveđenje kodeksa, čini se da su aktivnosti na tom polju gotovo zamrle. TS je u izveštaju o LTI 2015 pozvala SKGO, gradove i opštine da razmotre potrebu izmena Kodeksa (posebno u svetlu redovnog kršenja pojedinih odredbi i izmena relevantnog zakonskog okvira), oživljavanja praćenja njegovog poštovanja, bilo kroz lokalne savete ili telo koje bi bilo formirano na nivou SKGO. Ukoliko u Bujanovcu Savet deluje, TS preporučuje da se informacije o Savetu objave na sajtu (odnosno da se formira posebna stranica posvećena Savetu).

Što se tiče etičkog kodeksa za zaposlene, nismo dobili potvrdu da postoji, niti smo ga pronašli. TS poziva opštinu Bujanovac da **kodeks za zaposlene usvoji i objavi**.

U vezi sa indikatorom "Da li je objavljena strategija razvoja opštine?", na sajtu SKGO postoji informacija da je usvojena u SO Bujanovac za period od 2007-2017", a od opštine Bujanovac dobili smo potvrdu da Strategija postoji i da je objavljena na sajtu, ali bez detalja o tome gde se na sajtu može pronaći. Ni u LTI 2015, ni prilikom izrade ove analize, nismo pronašli Strategiju i TS preporučuje opštini Bujanovac da objavi Strategiju među "Pravilnicima i ostalim važnim dokumentima".

Dva poslednja indikatora ocenjivana su na osnovu podataka dobijenih od Agencije za borbu protiv korupcije. TS preporučuje opštini Bujanovac da, u saradnji sa Agencijom, u novom ciklusu izradi plan integriteta.

⁴[http://www.coe.org.rs/REPOSITORY/2666_metodologija_popisa_i_upisa_imovine_\(za_sajt\).pdf](http://www.coe.org.rs/REPOSITORY/2666_metodologija_popisa_i_upisa_imovine_(za_sajt).pdf)<http://www.sli-deshare.net/SLDProject/uspostavljanje-prava-javne-svojine-30340833>

Indikatori ocenjeni sa 0 i preporuke za aktivnosti koje bi rezultirale povećanjem transparentnosti i pozitivnom ocenom za navedene indikatore

Da li su odluke koje usvaja skupština objavljene i dostupne na sajtu? ** 2/0 Da li su odluke koje je usvajala skupština u protekla 24 meseca dostupne na sajtu? 1/0

TS preporučuje opštini Bujanovac da na sajtu izradi posebnu stranicu posvećenu aktivnosti SO (kao i posebnu stranicu posvećenu aktivnosti opštinskog veća), i da na toj stranici objavljuje najave sednica SO i izveštaji sa sednica, kao i druge važne informacije i dokumenta u vezi sa funkcionisanjem SO. Ukoliko postoji problem sa realizacijom ove preporuke, TS preporučuje objavljivanje izveštaja sa sednice, na stranici "Aktuelne vesti". U izveštaje bi trebalo uneti usvojene dokumente, po tačkama dnevnog reda, ili link ka stranici gde su dokumenti objavljeni (odgovarajući broj Službenog glasnika).

Da li su na sajtu objavljeni predlozi akata pre razmatranja na sednici skupštine? 0

TS preporučuje da se uz dnevni red sednice (u okviru najave naredne sednice) objavljuje i materijal koji će na sednici biti razmatran (materijal koji se dostavlja odbornicima). Ukoliko materijal sadrži i zapisnik sa prethodne sednice, sa izlaganjima odbornika, raspravom o amandmanima i rezultate glasanja, to bi rezultiralo sa tri pozitivna indikatora. Ukoliko postoji problem sa realizacijom ove preporuke (objavljivanje zapisnika sa prethodne sednice u okviru najave naredne), TS preporučuje objavljivanje rezultata glasanja u okviru izveštaja o održanoj sednici, u rubrici "Aktuelne vesti". Izveštaj bi trebalo da bude sveobuhvatan - da se navedu sve tačke koje su razmatrane, te rezultati glasanja o tim tačkama.

Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja na poslednjoj sednici skupštine? 0 Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja sa sednica skupštine u proteklih 24 meseca? 0 Da li su na sajtu objavljeni amandmani podneti na predloge akata koji su razmatrani na poslednjoj sednici? 0

Kao što je navedeno, ovi indikatori se mogu najjednostavnije realizovati objavljivanjem zapisnika sa prethodne sednice (koji bi sadržao i predloge amandmana) u okviru najave naredne sednice.

Da li na sajtu postoje podaci o kontaktu građana sa odbornicima? 0/0

TS preporučuje da se podaci postave uz spisak odbornika na sajtu i u Informatoru (e-mail adrese i/ili brojevi telefona, vreme i mesto za redovne sastanke sa građanima, ukoliko je definisano).

Da li se sednice prenose direktno putem medija ili se objavljaju zapisnici (transkripti) ili emituju snimci sa sednica? 1

Ako se više ne vrše direktni prenos sednica, (pa čak i ukoliko oni i dalje postoje), a opština Bujanovac poseduje audio ili video snimke sednica, TS preporučuje da se ti snimci postave na sajt (u okviru stranice posvećene aktivnostima skupštine) ili na Youtube kanal sa linkom na sajtu opštine.

Da li je budžet za tekuću godinu dostupan na sajtu? 2/0 Da li je obrazloženje budžeta dostupno na sajtu? Da li su podaci o izvršenju budžeta u poslednjem okončanom tromesečju dostupni na sajtu? 0 i Da li su podaci o izvrsenju budžeta azurirani u poslednjih 30 dana i dostupni na sajtu? 0

TS preporučuje da se otvorи posebna stranica "Budžet" na kojoj će, pored odluke o budžetu i rebalansima, da se objavljuju i sve druge informacije i dokumenti u vezi sa budžetom: obrazloženje budžeta, šestomesečni i devetomesečni izveštaj o izvršenju budžeta, završni račun budžeta, revizija završnog računa, poziv na javnu raspravu o budžetu i izveštaj sa javne rasprave i vodič za građane kroz budžet. Objavljanje informacija na ovoj stranici (kao što su poziv na javnu raspravu, izveštaj sa javne rasprave i sl) ne bi bila prepreka da se neke od tih informacija objavljuju i na stranicama kao što su „Aktuelne vesti”, „Aktivnosti SO” (ukoliko bi bila formiran atakva stranica) itd. TS takođe smatra da nema prepreke da se, pored 6-mesečnih i 9-mesečnih izveštaja objavljuju i mesečni izveštaji koje redovno pripremaju odeljenja za budžet u okviru odgovarajućih uprava.

Da li je budžet objavljen na šest cifara ekonomске klasifikacije? 0 Da li su podaci o izvršenju budžeta objavljeni na šest cifara ekonomске klasifikacije? 0

TS preporučuje da se i podaci o rashodima objavljuju na šest cifara ekonomске klasifikacije.

Da li postoji vodič za građane kroz budžet (građanski budžet) i da li je objavljen na sajtu? 0

TS preporučuje da se redovno izrađuje i objavljuje vodič za građane. Za to može poslužiti prezentacija budžeta koja se priprema za javnu raspravu o budžetu.

Da li je na sajtu objavljen javni poziv za javnu raspravu o budžetu? 0/0 Da li je održana javna rasprava o budžetu – anketiranje građana ili konsultativni skupovi?** 0/? Da li je na sajtu objavljen izveštaj o javnoj raspravi o budžetu? 0/0

TS preporučuje da se redovno organizuje javna rasprava o budžetu na kojoj bi učestvovali i građani, a ne samo korisnici budžeta. Napominjemo da je, pored rasprave o nacrtu budžeta, moguće organizovati i raspravu o budžetu u ranoj fazi planiranja, kada se građani kroz ankete mogu izjašnjavati o, na primer, investicionom delu budžeta. TS preporučuje da se poziv na javnu raspravu objavljuje na sajtu, na stranici "Budžet" i "Aktuelne vesti" i da se na istim mestima objavljuje i izveštaj sa javne rasprave o planiranju budžeta, nacrtu ili predlogu budžeta.

Da li su u uslužnom centru (šalter sali) ili u prostorijama uprave vidno istaknuti rokovi za izdavanje dokumenata i uputstva? **0

TS preporučuje da se osnovne informacije o troškovima i rokovima za usluge koje pruža uprava odštampaju i vidno istaknu u uslužnom centru.

Da li korisnik usluga JLS može da prati tok (status) predmeta na sajtu? 0 Da li su na sajtu dostupni podaci o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima? 0

TS preporučuje da se opština Bujanovac poveže sa JLS koje su uvele ovakav sistem (JLS koje su pozitivno ocenjene za indikator broj 30 - u tabeli LTI 2015 - http://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/LTI_tabela.xlsx) i da utvrdi troškove, te razmotri mogućnost uvođenja - sopstvenim sredstvima ili uz pomoć donatora.

Da li na internet stranici opštine postoje kontakt podaci o članovima saveta/ predsednicima mesnih zajednica? 0

TS preporučuje da se informacija o mesnim zajednicama (savetima MZ i predsednicima) postavi na sajt i u Informator.

Da li na sajtu postoje mehanizmi za prijavu korupcije? 0/0

TS preporučuje da se uspostave mehanizmi za prijavu korupcije, uz jasno objašnjenje kako će se sa prijavama postupati, šta se može prijaviti i kada i kakav odgovor građani mogu (ukoliko žele) očekivati. Ovaj mehanizam treba povezati sa zakonskim obavezama o zaštiti uzbunjivača i postupanju po informacijama koje se dobijaju od njih.

Da li postoje definisani termini za susret gradonačelnika/predsednika opštine sa građanima? 0 Da li su vidno dostupni podaci o kontaktu predsednika opštine/gradonačelnika ili zamenika sa građanima? 0

TS preporučuje da se izdvoji barem jedan redovan termin (nedeljno/mesečno) kada će predsednik (ili zamenik) biti sigurno na raspolaganju građanima, bez obzira na eventualne druge obaveze. Taj termin treba da bude vidno istaknut.

Da li i na koji način opština sprovodi ispitivanje zadovoljstva građana korisnika usluga opštinske uprave u poslednje četiri godine? 0

TS preporučuje da, ukoliko opština Bujanovac može da organizuje aktivno anketiranje zadovoljstva građana radom Uprave (što je svakako osnovna preporuka), uspostavi neki od mahanizama opisanih u analizi u okviru poglavlja "JLS i građani".

Da li je informacija o podnošenju zahteva za pristup informacijama vidljiva u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave? 0

TS preporučuje da se informacija o podnošenju zahteva za pristup informacijama koja postoji u Informatoru i obrazac zahteva (koji postoji na stranici "Pravilnici i ostala važna dokumenta" odštampa i učini vidno dostupnom u uslužnom centru.

Da li na sajtu postoji stranica posvećena javnim nabavkama? Da li su na sajtu objavljeni podaci o JN u skladu sa ZJN (konkursi, dokumentacija, izmene, pitanja i odgovori...)? Da li su na sajtu ili u informatoru obavljeni podaci o sprovedenim JN u proteklih 12 meseci?

TS preporučuje da se, u skladu sa zakonskim obavezama i obavezama iz podzakonskih akata, opisanim u poglavlju "Javne nabavke" na sajtu uspostavi posebna stranica "Javne nabavke", koja će biti lako dostupna i koja će sadržavati sve elemente opisane u pomenutom poglavlju i zakonskim obavezama. TS preporučuje da se, pored dokumenata koji se obavezno objavljaju po Zakonu o JN, na ovoj stranici objavljuju i Planovi nabavki i izveštaji o sprovedenim postupcima (kvartalni) i podaci o izvršenju ugovora.

Da li je informator objavljen na sajtu i ažuriran u poslednja 3 meseca?** 2/0

TS preporučuje da se Informator uredi u skladu sa Uputstvom Poverenika i da se redovno ažurira (odnosno da se proverava da li ima potrebe da se podaci ažuriraju).

Da li informator sadrži aktuelan godišnji plan javnih nabavki ili link ka planu? 1

TS preporučuje da se u Informator unesu podaci (ili inkovi) u skladu sa Uputstvom Poverenika i Vladinim Smernicama za izradu veb prezentacija organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave.

Da li informator sadrži podatke o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje? 1/1
(precizirati link)

Informator sadrži napomenu da su podaci dostupni na sajtu sa linkomka početnoj stranici sajta. TS preporučuje da se precizira adresa na kojoj su podaci dostupni, a da se ti podaci dopune informacijama o rokovima.

Da li informator sadrži pravilnik o platama funkcionera? 0

TS preporučuje da se ovi podaci (akt kojim su definisani koeficijenti i akt kojim je definisana osnovica ili link ka ovim aktima) unesu u Informator.

Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih preduzeća? Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih ustanova?

TS preporučuje da se izbegava nepotrebno dugotrajno održavanje "v.d. stanja", odnosno da se efikasno i transparentno sprovedu konkursi za izbor direktora JP. TS preporučuje da upravni odbori JU izmene statute (a da osnivač, SO, inicira izmene) i da propisu obavezno sprovođenje javnih konkursa za izbor direktora JU.

Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JP? ** 0/0 Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JP? 0 Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JU? ** 0 Da li su na sajtu opštine objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JU? 0

Jedna od mogućnosti jeste da se sva relevantna dokumenta iz procedure izbora direktora, kao i izveštaji o radu JP i JU, njihovi godišnji programi rada objavljaju na stranici "Pravilnici i ostala važna dokumenta".

TS, međutim, preporučuje da se na stranici sajta opštine Bujanovac posvećenoj JP, pored postojećih informacija, objavljaju u podaci o nadzornom odboru, dokumenta iz iz procedure izbora direktora i nadzornog odbora, planovi rada i izveštaji o radu, podaci o broju zaposlenih i sistematizacije. Dokumenti iz procedure izbora direktora JP podrazumevaju zapisnike sa sednicama komisija za izbor direktora iz kojih bi se videlo na koji način su bodovani kandidati, planove koje su kandidati priložili i druge dokumente na osnovu kojih je izvršeno bodovanje i formiranje rang liste. TS preporučuje da se slična stranica, u okviru stavke "Lokalna samouprava", načini i za javne ustanove i da se na njoj objavljaju podaci kao što su preporučeni za JP.

TS preporučuje da JP i JU, koja nemaju svoj sajt, izrade internet prezentaciju na kojoj će objavljivati planove rada, izveštaje o radu i druga dokumenta (u slučaju JP reč je o obavezi propisanoj Zakonom o JP) koja omogućavaju transparentan uvid u njihovo poslovanje. Na sajtu (u okviru Informatora o radu, ali i na drugom vidnom mestu) morala bi da se nađe i informacija o ceni usluga

koje pružaju JP, odnosno JU. Te informacije mogu se objaviti i na delu sajta Opštine je posvećen JP i JU.

Da li postoje podaci na sajtu o sprovedenim javnim raspravama u poslednjih 12 meseci (izuzev budžeta)? 0 Da li izveštaj o javnim raspravama sadrži podatke o predlozima koje su građani izneli i razloge za prihvatanje/odbijanje? 0

TS preporučuje da se pitanje organizovanja javnih rasprava uredi Statutom i da se propiše obaveza objavljanja određenih podataka o javnoj raspravi (podaci o predlozima koji su izneti u JR i obrazloženja za prihvatanje ili odbijanje tih predloga). I bez izmena statuta moguće je organizovati javnu raspravu u slučajevima kada predsednik/ veće/skupština opštine procene da postoji javni interes. TS preporučuje da se, i bez uređenja ovih pitanja Statutom, po održanim javnim raspravama objavljaju informacije o sadržaju rasprave i (eventualni) osvrt na ono što je prihvaćeno ili odbijeno, sa kratkim obrazloženjem. Pozive i izveštaje treba objavljivati na stranici "Aktuelne vesti".

Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o dodeli imovine u zakup? Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za dodelu sredstava medijima u poslednjih 12 meseci? 0/NA Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o realizaciji projekata NVO/medija koje je finansirala opština?

TS preporučuje da se objavljaju podaci o raspisanim konkursima, rešenja o dodeljenim sredstvima, podneti projekti i izveštaji o realizovanim projektima. Predlažemo da se ovo radi u okviru posebne stranice posvećene javnim konkursima. Druga mogućnost jeste da se podaci o raspisanim konkursima (pozivi), obaveštenja/rešenja/informacije o rezultatima konkursa i izveštaji o realizovanim projektima objavljaju na stranici "Aktuelne vesti".

Da li je objavljena strategija razvoja opštine? 0

TS preporučuje opštini Bujanovac da objavi Strategiju razvoja za period 2007-2017 među "Pravilnicima i ostalim važnim dokumentima"

Da li je godišnji plan rada uprave pripremljen i usvojen u skladu sa planiranom dinamikom? 0 Da li je godišnji plan rada uprave objavljen na sajtu? 0

TS preporučuje da se uspostavi praksa izrade i objavljanja plana rada uprave.

Da li je objavljen izveštaj o radu uprave za prethodnu godinu? ** 0/0

TS preporučuje da se izveštaj o radu uprave, koji razmatra Skupštine opštine, objavljuje u okviru vesti o razmatranju izveštaja na stranici "Aktuelne vesti" ali i na stranici "Pravilnici i ostala važna dokumenta".

Da li na sajtu postoje podaci o aktivnostima Saveta za sprovodjenje etičkog kodeksa i kontaktima sa građanima? 0

TS preporučuje da se ovi podaci objave ukoliko je Savet formiran i ukoliko je i dalje aktivan. Ukoliko Savet nije aktivan, TS poziva da se razmotri mogućnost ponovnog aktiviranja ili da se Bujanovac pridruži pozivu SKGO da se inicira izmena Kodeksa (posebno u svetu redovnog kršenja

pojedinih odredbi u velikom broju JLS i promene relevantnog zakonskog okvira), odnosno da se oživi praćenje njegovog poštovanja, bilo kroz lokalne savete ili telo koje bi bilo formirano na centralnom nivou.

Da li postoji etički kodeks za zaposlene i da li je dostupan na sajtu? 0

TS preporučuje da opština Bujanovac propiše i objavi kodeks za zaposlene.

Da li je usvojen plan integiteta? 0

TS preporučuje opštini Bujanovac da, u saradnji sa Agencijom za borbu protiv korupcije, u novom ciklusu izradi plan integriteta.